

NEREA ELORRIAGA

Hemen egongo naiz eserita, lagunei tea zerbitzatzen

Andrea katazuria besoetan (Leonardo da Vinci, 1490).

NEREA ELORRIAGA (1983-)

Nerea Elorriaga del Arco Iurretan jaio zen 1983an. Gasteizen egin zituen unibertsitate ikasketak; lehenengo, Ingeles Filologia; eta gero, Itzulpengintza eta Interpretazioa. Urtetan kanpoan ibili ondoren, gaur egun jaioterrian bizi da berriro amarekin eta umearekin.

Portrait of a Lady, T.S. Eliot (1888–1965) idazle amerikar-ingelesaren poema, 1915eko irailean argitaratu zen lehenengoz. Henry James-en izen bereko eleberriri zor dio titulua, eta Christopher Marloweri epigrafe deigarri hau:

«Zu ere erori zinen horretan...
fornikazioan:
baina beste lurralde batean izan zen
eta, gainera, neskatoa hilda dago».

Klase nagusiko jendearen hutsaltasuna azaltzen da adiskidetasun-, sexu-harremanetan. Lehen atalean, anderearen apartamentua bisitatzen du gizonak, biak Frédéric Chopinen kontzertu batetik bueltan, eta adiskidetasunari buruz hasten dira solasean...

ANDERE BATEN PORTRETA

*«Thou has committed –
Fornication: but that was in another country,
And, besides, the wench is dead.»*

THE JEW OF MALTA

I

Abenduko arratsalde baten ke eta behelainoaren artean
Agertokia berez atontzea lortu duzu –eta hala irudituko du–.
«Arratsaldea zuretzat gorde dut» batekin;
Eta lau argizari gela ilunduan,
Argizko lau eraztun sabaian,
Julietaren hilobiko giroa
Prest esan beharreko guztirako, edo esan behar ez denerako.
Egon gara, demagun, modako poloniarra entzuten
Preludioak ilearen eta hatz punten bidez transmititzen.
«Hain da intimoa, Chopin hau, ezen uste baitut bere arima
Lagunen artean soilik berpiztu beharko litzatekeela,
Bi edo hiru lagun, ez dutenak ukituko
Kontzertu-gelan igurtzi eta kuestionatutako lorea.»
Eta elkarrizketa horrela labaintzen da
Arinkeria hutsalez eta kontuz atzemandako damu artean
Biolinen moteldutako tonuetan zehar
Urrutiko kornetekin nahasturik
Eta horrela hasten da.

«Ez dakizue zein garrantzitsuak diren niretzat, nire lagunak,
Eta zein, zein ezohikoa eta bitxia den aurkitzea,
Hainbeste, hainbeste traste zaharrez betetako bizitza batean,
(Ezen, ez baitut atsegin... bazenekien? Ez zara itsua zu!
Azkarra zara, gero!)
Aurkitzea bertute horiek dituen lagun bat,
Eduki eta eman egiten dituen
adiskidetasuna elikatzen duten bertuteok.
Zein garrantzitsua den hau guztia zuri esatea–
Halako adiskidetasunik gabe– bizitza, a zer *cauchemarra!*»

Biolinen sigi-sagen eta
Eta korneta pitzatuen
Arietta artean
Nire burmuinean danbor-hots sor bat hasi da
Bere preludioa zentzurik gabe jotzen,
Monotonia apetatsua
Gutxienez ageriko «nota faltsu» bat dena.
—Goazen kanpora, tabakoaren trantzean,
Monumentuak miretsi,
Azken gertakariez hitz egin,
Gure erlojuak erloju publikoekin zuzentzera.
Gero ordu-erdi batez eseriko gara, garagardoa edatera.

II

Lilak loretan dauden honetan
Ontzi batean ditu jarrita bere gelan
Eta hatzen artean darabil bat hitz egiten duelarik.
«A, ene lagun, ez dakizu, ez dakizu
Zer den bizitza, eskuen artean duzun horrek»;
(Lilaren zurtoina emeki biratuz)
«Barrutik jaria dadin uzten duzu, jariatzen uzten diozu,
Eta gaztetasuna ankerra da, eta ez du damurik
eta ikus ezin ditzakeen egoerei irribarre egiten die».
Nik irribarre egin, noski,
Eta tea edaten jarraitzen dut.
«Hala ere, apirileko iluntze hauetan, zeinetan nolabait
Nire bizitza hilobiratua datorkidan gogora, eta Paris udaberrian,
Erabat bakean sentitzen naiz, eta iruditzen zait mundua
Zoragarria eta gaztea dela, azken batean.»

Ahotsa itzultzen da biolin hautsi baten
Soinu desafinatu tematsua abuztuko arratsalde batean bezala:
«Beti nago ziur nire sentimenduak
Ulertzen dituzula, ziur nago sentitzen duzula,
ziur amildegia gaitzitzen duela zure eskuak.

Ezin zaurituzkoa zara, ez duzu Akilesen orporik.
Aurrera egingo duzu, eta gailendu izan zarenean
Esan dezakezu: hemen batek baino gehiagok huts egin zuen.

Baina zer dut nik, zer dut nik, lagun,
Zuri emateko? Zer jaso dezakezu nigandik?
Bidaiaaren amaierara iristear dagoen emakume baten
Adiskidetasuna eta begikotasuna besterik ez.

Hemen egongo naiz eserita, lagunei tea zerbitzatzen...».

Kapela hartu dut: zer konponbide koldar eman diezaioket
Esan berri didanari?
Parkean ikusiko nauzue goizetan
Komikiak eta kirolen atala irakurtzen.
Ikusi dut, bereziki,
Kondesa ingeles bat hasi dela jendaurrera agertzen.
Greziar bat hil zutela dantza poloniar batean,
Beste berankor batek bere zorrak aitortu dituela.
Aurpegierari eutsi diot,
Lasai jarraitzen dut
Harik eta kaleko piano batek, mekanikoki eta nekatuta
Errepikatzen duen arte betiko abesti higatua
Lorategiaren bestaldeko hiazintoen lurrinaz
Inork desiratu dituen gauzak gogoraraziz.
Zuzen ala oker al nabil?

III

Urriko gaua abailtzen da; itzuli naiz aurrekoetan bezala
Salbu eta badirudi egonez txiki bat dudala
Igo ditut mailak eta biratu atearen kirtena
Eta sentsazioa dut eskailerak katamar igo ditudala.

«Atzerrira zoaz, hortaz; eta noiz zatoz bueltan?
Alferrik ari naiz galdezka, ordea.
Nekez jakiten da noiz itzuliko zaren,
Hainbeste ikasgai aurkituko dituzu han.»
Nire begirada astun erori da purtzileria artera.

«Agian idatz diezadakezu.»
Nire lasaitasuna inarrosi egin da une batez;
Hau da espero nuena.
«Azken aspaldian galdetu diot nire buruari

(Baina gure hastapenek ez dakite ezer gure amaieretz!)
Zergatik ez garen adiskide bilakatu.»
Irribarre egin eta, biratzean, ispilu batean
Norbere aurpegia ikusi duenaren gisan sentitzen naiz.
Nire lasaitasuna dardaratu da; guztiz ilunetan gaude.

«Izan ere, mundu guztiak esan zuen, lagun guztiek,
Ziur zeuden gure sentimenduak elkartuko zirela
estu-estu! Niri ere kostatzen zait ulertzea.
Orain patuaren esku utzi beharko.
Idatziko didazu, nolanahi ere.
Agian ez da beranduegi.
Hemen egongo naiz eserita, lagunei tea zerbitzatzen.»

Eta edozein forma aldakor hartu behar dut
Adierazpidea bilatzeko... dantzatu, dantzatu,
Hartz dantzaria bezala,
Egin negar loroak bezala, hitz egin tximu batek bezala.
Goazen kanpora, tabakoaren trantzean...
Hara! Eta zer, arratsalde batez hilko balitz,
Gris eta lainotsu arratsaldea, hori eta larrosa iluntzea;
Hilko balitz eta utziko banindu eserita bolaluma eskuan
Teilatuen gainetik kea jaisten dela;
Zalantzati, tarte batez
Zer sentitu jakin gabe edo ulertzen ote dudan
Edo jakintsua edo tentela naizen, beranduegi edo goizegi den...
Ez luke berak abantaila izanen, azken finean?
Musika honi ondo legokioke «emeki hiltzea»
Eta, heriotzaz ari garela...
Izango al nuke irribarre egiteko eskubidea?